

Inhoud

Voorwoord	4
Inleiding	5
1 Wat zijn coöperatieve structuren?	
De kracht van coöperatieve structuren	10
Vijf krachtige structuren	14
Coöperatieve structuren zijn anders	24
2 Wat is de sleutel tot succes?	
De zeven succesfactoren	29
Een coöperatieve klas (en wereld) creëren	40
3 Waarom zou je coöperatieve structuren gebruiken?	
Wat maakt coöperatieve structuren zo krachtig?	44
De cijfers spreken voor zich	54
Coöperatieve structuren zijn breinvriendelijk	72
Epiloog	76

Voorwoord

Bazalt geeft in Nederland de boeken uit van veel internationale onderwijsexperts. We hebben inmiddels zo veel 'know how' over de werkwijzen die deze experts hebben ontwikkeld, dat we tevens de bijbehorende training van leraren kunnen verzorgen. Ook helpen we bij een goede invoering van deze werkwijzen op scholen. Spencer Kagan is dé onderwijsexpert op het gebied van coöperatief leren. In veel landen wordt zijn aanpak gebruikt, van Spanje tot Denemarken en van Australië tot Singapore. Hij is doorgegaan waar anderen (zoals Johnson en Johnson) stopten. Spencer Kagan heeft de oorspronkelijke groepswerkachtige benadering van coöperatief leren doorontwikkeld tot een aanpak die via gestructureerde samenwerking tot hoge individuele leerprestaties komt. Daarmee voldoet zijn aanpak aan de criteria die Robert Marzano noemt in zijn boek over de negen leerstrategieën die echt werken en die leiden tot hogere leerresultaten.¹ Ik ben trots op onze hechte samenwerking.

Dook Kopmels

Manager Bazalt Educatieve Uitgaven

¹ R.J. Marzano, Wat werkt in de klas, Bazalt 2013, hoofdstuk 7 Coöperatief Leren.

Inleiding

Een onderdeel van Coöperatieve Leerstrategieën zijn eenvoudige, didactische structuren die onderwijzen en leren radicaal veranderen. Met deze structuren werken leerlingen samen in kleine groepen volgens specifieke procedures, met als doel het eigen leren en elkaars leren versterken. Coöperatieve Leerstrategieën functioneren als een hefboom. Met een hefboom kunnen we - mits goed gebruikt - met weinig moeite een zware last tillen. Wanneer u Coöperatieve Leerstrategieën goed gebruikt, kunt u met weinig moeite onderwijsresultaten radicaal verbeteren.

Onderzoek toont aan dat het werken met Coöperatieve Leerstrategieën schoolresultaten verbetert, de prestatiekloof verkleint, denkvaardigheden ontwikkelt, disciplineproblemen vermindert, relaties tussen personen van verschillende culturele achtergronden verbetert, karakterontwikkeling stimuleert en dat ze sociale vaardigheden, gevoel van eigenwaarde en motivatie voor school en lesstof laten toenemen. Deze bewezen positieve resultaten openbaren zich bij leerlingen van alle leeftijden, van de peuterspeelzaal tot aan de universiteit, en op alle vakgebieden. Het profijt beperkt zich niet tot de meest essentiële vakgebieden als wiskunde, rekenen, taal, na-

tuurkunde en wereldoriëntatie; het geldt net zo goed voor kunst en cultuur, lichamelijke opvoeding en handvaardigheid. En het leukste is: het gebruik van Coöperatieve Leerstrategieën is eenvoudig!

Na het lezen van deze beweringen zou iedere bedachtzame leraar sceptisch moeten zijn. Hoe kan iets wat zo eenvoudig toepasbaar is, zo veel bewezen positieve effecten hebben? Het doel van deze uitgave is deze scepsis te overwinnen en u aan te moedigen deze aanpak te gebruiken in uw eigen klas. Dit doen we door u kennis te laten maken met een onderdeel van de Coöperatieve Leerstrategieën, namelijk de coöperatieve structuren. Met deze didactische werkvormen die aan specifieke eisen voldoen, geeft u vorm aan coöperatief leren. Deze structuren regelen het samenwerkingsproces van de leerlingen zo goed dat ze toegepast kunnen worden bij opdrachten uit bijna ieder vak. In deze uitgave leggen we in een drietal hoofdstukken uit wat coöperatieve structuren zijn, hoe ze werken en wat de sleutel is tot succes bij het toepassen van deze eenvoudige, maar krachtige middelen.

Wilt u meer coöperatieve structuren leren kennen en ook de andere succesfactoren die een rol spelen binnen Coöperatieve Leerstrategieën? Dan verwijzen we u naar de uitgebreide uitgave *Coöperatieve Leerstrategieën*² waarin u meer leest over de research, principes en praktische uitwerking.

Dr. Spencer Kagan

2 S. Kagan & M. Kagan, Bazalt 2010